

ZS1BP_VVUS

Úvod do studia výtvarné výchovy

upřesňující podmínky k zápočtu

Mgr. Pavla Novotná

Konzultační hodiny: Poříčí 7, 4 patro, Kat. VV

Středa 10.30 – 11.30

Kabinet společně s Hanou Stadlerovou

Podmínky k udělení zápočtu:

1. Vypracovaná **esej** pojednávající o výtvarné výchově na škole, ve které budete **uvažovat, přemýšlet, hodnotit a naznačovat vlastní řešení** min. 1 hodiny VV, které jste viděli v rámci asistentské praxe na školách.

Co je to esej?

Esej (řeckého původu, [latinsky](#) *exagium* – vážení, [francouzsky](#) *essai* – pokus, zkouška)

= **úvaha na určité téma, spočívající v přemýšlení o faktech a jejich hodnocení.** Autor eseje posuzuje problém v širším kontextu, komentuje současná řešení a naznačuje nová, často klade otázky a společně se čtenářem na ně hledá odpověď. Esej je tedy jakýsi [dialog](#) autora se sebou samým i se čtenářem. Je často psána živým, obrazným jazykem. **Esej se vyznačuje vybroušenou jazykovou formou, pregnantním vyjadřováním, působí kultivovaně, duchaplně.**

Příznačná je pro esej je záměrná a programová subjektivita podání — měly by být znát pisatelovy postoje a jeho zaujetí, autorova osobnost by měla vystupovat do popředí. Tato skutečnost činí z esejistiky protiklad vážné vědy.

Esej také může **analyzovat, rozlišovat, hodnotit a posuzovat.** Může obsahovat kritiku. To však také vyžaduje, aby se kritik s kritizovanou věcí do hloubky seznámil, aby ji dokázal porovnat s jinými a dokázal přiměřeně rozlišit její dobré a špatné, slabé a silné stránky.

Na praxi byste si měli zvláště všímat těchto momentů:

- Jak učitel motivuje, popis motivace, její zhodnocení
- Jak zadává úkol.
- Jaká je atmosféra třídy.
- Vzájemné interakce žáků a učitele.
- Popis procesu a výsledků tvoření.
- Jak probíhá hodnocení hodiny.
- Rozdíly mezi výtvarnou výchovou a pracovními činnostmi.
- Mohou žáci uplatnit subjektivitu ve vztahu k zadanému úkolu. Nabízí úkol více možných řešení, do jaké míry apod.
- Jak je učitel připraven apod.

2. Vypracovaný subjektivní komentář k výstavě současného umění (nebo stálé expozice výtvarného umění v renomované galerii), kterou jste navštívili v období od září do prosince 2010. Přiložené ofocená kopie či originál vstupenky je podmínkou (přicvaknout k práci)

- Práce nesmí být uloženy v euroobalech ani jiných plastických obalech.
- Práce přijímám pouze písemně – NE elektronicky (normostrana, psáno na PC, úprava textu, práce s literaturou)

Práce doporučuji odevzdávat již od 24.11. nebo 1.12. Studenti, kteří odevzdají práce v tomto termínu se již v poslední hodině dozvědí, jak uspěli. V případě neudělení zápočtu, mají možnost opravy své práce a jejího nového odevzdání v termínu 8.12. a 15.12.

Studenti, kteří práci odevzdají později než 1.12. se dozví výsledné hodnocení až v lednu na ISu – ve studijních materiálech bude viset tabulka s hodnocením.

Studenti, kteří odevzdají práce v poslední hodině, se dozví výsledky z tabulky v ISu nejpozději 16.1. 2011

Velmi doporučuji proto odevzdat obě práce zároveň nejpozději do zač. prosince

Práce odevzdané v prvním týdnu zkouškového (3.1. až 7.1.) budou vyhodnoceny opět v ISu nejpozději 31.1.

Nejzazší termín pro odevzdání konečné práce (nikoliv pro konzultaci opravované práce) je termín 31.1. Termín vyhodnocení 15.2.

Pokud budete odevzdávat v lednu – velmi doporučuji termín od 3.1. do 7.1., neboť pak ještě máte možnost oprav.

PRÁCE ODEVZDANÉ OD 7.1. DO 31.1.
MUSÍ BÝT JIŽ V KONEČNÉ PODOBĚ,
NELZE JE OPRAVOVAT

Zápočet nebude udělen pokud nesplníte následující body týkající se formální či obsahové úpravy:

- práce musí obsahovat titulní stranu (jméno, příjmení, učo, ročník, datum vypracování apod.)
- práce nesmí být v euroobalech či jiných deskách, přijímám práce pouze scvaknuté „koníkem“ či kancelářskými sponkami bez igelitových folií či obalů.
- práce musí mít náležitosti výše uvedených slohových útvarů
- práce nesmí obsahovat více než 3 pravopisné chyby
- práce neuspěje, pokud v práci nebudete reflektovat problematiku probíranou na přednáškách, např. nepoznáte základní rozdíl mezi výtvarnou výchovou a pracovním vyučováním v praxi apod.
- vstupenky z výstavy musí být přicvaknuty k práci, pokud se jedná o výstavu zdarma, napište to tam.
- navštívená výstava se musí úzce dotýkat současného umění, doporučuji tedy významné galerie ve větších městech

**VV je v etapě základního vzdělávání
postavena na tvůrčích činnostech:
TVORBĚ, VNÍMÁNÍ a INTERPRETACI.**

**K realizaci tvůrčích činností nabízí VV
vizuálně obrazné prostředky.**

- **Tvůrčí činnosti ve VV jsou zaměřeny na:
Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
Ověřování komunikačních účinků.**

V životě potřebujeme obojí – emoce i rozum.

Z jejich souhry se utváří naše schopnost prožívat, poznávat a orientovat se ve světě.

Představivost a emocionalita je pro život nedocenitelná. Pomáhá nám odkrývat sama sebe, nalézat neotřelé podoby skutečnosti a objevovat kreativní přístup k problémům. Logické myšlení pak pomáhá tyto intuitivní poznatky řadit do vazeb, které nám pomáhají lépe pochopit okolní svět.

Výtvarná výchova zprostředkovává

- hlubší vztah k přírodě, kultuře i k člověku samému
- odkrývá různé kvality skutečnosti a pod jejich vlivem směřuje k aktivní orientaci ve světě a v lidské společnosti

Vnímání a vyjadřování různých pocitů v nás prohlubuje naši citlivost – naše pocity – dochází k uvolnění duševního napětí

Rozvíjí samostatné a tvořivé myšlení

Kreativní přístup k řešení výtvarných otázek aktivizuje celou psychiku člověka. Přináší mu samostatnost v rozhodování, která se pak projevuje i v jiných oborech.

Člověk se učí zacházet s hmotou a s výtvarným jazykem, s liniemi, barvami, tvary, materiály a nástroji.

Výtvarná výchova:

Obohacuje pojmové logické myšlení obsažené v jiných předmětech svým aktivním přístupem, emočními vztahy, a mnohostranným pohledem.

VV se tak stává prostorem, ve kterém se mohou integrovat ostatní předměty.

Osobnost učitele je
nejvýznamnějším prvkem
v trojúhelníku

učivo

žák

učitel

Učitel se neptá, co dítě zná a umí pojmenovat, neptá se ho na vědomosti.

Nabízí prostor pro svobodné vyjádření.

Ptá se, co dítě prožívá, co si myslí a jak je schopno své znalosti tvůrčím způsobem využít – zajímá ho co si se znalostmi počne.

Dává podněty.

- Vytvářet a uplatňovat aktivní vztah ke světu
- Podporovat zájem o výtvarnou komunikaci.
- Rozvíjet všestranně tvořivé myšlení – nabízet jejich různé významy nebo způsoby řešení.
- Kultivovat výtvarný projev
- Respektovat typologické směřování žáka
- Uchovat dětem radost z výtvarného projevování
- Nechat zažít dětem úspěch z výtvarné komunikace

Co by měl učitel, který učí VV vědět, umět, sledovat:

- **Cíl**
- **Zkušenost**
- **Představa**
- **Flexibilita a intuice**
- **Tvořivost**

Cíl

Vím, proč tohle zrovna s žáky dělám, vím, co tím sleduji, vím k čemu to je. Na co to použijí? Budou to v životě potřebovat? K čemu je to dobré?

Zkušenost

Umím čerpat z vlastní zkušenosti, vím, jaké to bylo, když jsem se podobné věci učil já.

Vím, jak jsem se cítil, co mi pomáhalo a co ne. Ale taky vím, že druzí lidé, to mohou mít jinak a že je mnoho dalších způsobů, jak dosáhnout cíle.

Pokud takovou zkušenost nemám – nedělám ze sebe chytrého, ale nebojím se experimentovat.

Zkouším nové věci, dívám se na věci z různých úhlů pohledu.

Mám respekt k myšlení a cítění dítěte a k jeho individualitě.

Představa

Mám sice svou představu o výsledku, ale netrvám na dosažení výsledku podobném v mé představě.

Každý to má jinak – podporuji svobodu, různé vidění světa. Výsledek může být milým překvapením a cesta může být cílem.

Vím, že nejúčinněji působím na žáky, předávám-li jim to, co se nejvíce blíže mému způsobu vnímání, prožívání a myšlení.

Mám respekt ke kreativitě dítěte a k jeho svobodnému rozhodování. Nechávám na žácích, aby si volili vlastní myšlenkové a výtvarné cesty.

Flexibilita a intuice

Umím se vcítit do nálady a atmosféry třídy, tuším, co v danou chvíli žáci potřebují a co by se hodilo použít za techniku, motivaci.

Nedržím se za každou cenu svého plánu, ale umím kombinovat, přizpůsobovat své představy tak, aby byly bohatší a využitelnější pro žáky v daný okamžik za daných podmínek.

Vím, že do výsledku tvůrčí činnosti se promítá moje osobnost učitele, moje energie, se kterou k práci s dětmi přistupuji i moje schopnost pohotově reagovat na nové možnosti a neobvyklé přístupy objevené dětmi v průběhu práce.

Tvořivost

Jestliže učím výtvarnou výchovu, jsem učitel tvořivosti.

Učím dívat se, slyšet, cítit a ohmatávat svět z různých pohledů a hledat v něm různé cesty a možnosti, jak svět uchopit.

Učím, jak si najít vlastní způsob, jak ztvárňovat, zaznamenávat a reflektovat okolí i sám sebe.